

Reactie op het Klimaatplan 2025-2035

Geachte beleidsmakers,

Als duurzame reisorganisatie zien wij een unieke kans om de transitie te versnellen door luchtvaart integraal onderdeel te maken van klimaatbeleid. Het recente Klimaatplan biedt een kader, maar mist specifieke actiepunten om de enorme impact van de luchtvaartsector aan te pakken. De luchtvaart is momenteel verantwoordelijk voor een onevenredig grote uitstoot en kan, zonder ingrijpen, in 2050 in omvang verdubbelen. De sector eerlijk belasten en inzetten op gedragsverandering zijn de sleutel tot een rechtvaardige en duurzame toekomst. Wij pleiten voor concrete actie op de volgende punten:

1. Luchtvaart eerlijk belasten en gedragsverandering stimuleren

De luchtvaart profiteert nog steeds van oneerlijke concurrentievoordelen, zoals belastingvrijstelling op kerosine en het ontbreken van BTW op tickets. Dit ontmoedigt duurzame alternatieven en houdt vliegereizen goedkoop, terwijl de werkelijke kosten voor mens en milieu afgewenteld worden op de maatschappij en de volgende generaties. Wij roepen op tot:

- **Eerlijke prijzen en CO₂-heffingen:** Breng accijnzen op vliegtuigbrandstoffen in lijn met andere sectoren en hef BTW op vliegtickets. Bereken de schade aan mens en milieu in de ticketprijs. Werk hierbij samen met andere landen om belastingontwijking te voorkomen en een gelijk speelveld te creëren.
- **Schipholgroei beperken en overstappers laten betalen:** Zet in op een reductie van het aantal vliegbewegingen. Overstappers moeten ook bijdragen aan de kosten en impact van hun vluchten.
- **Gedragsverandering bevorderen:** Ontwikkel beleid dat langere vakanties stimuleert en vaak vliegen ontmoedigt, bijvoorbeeld met een frequent flyer-heffing. Ondersteun duurzame alternatieven zoals internationale nachttreinen met subsidies en betere infrastructuur.
- **Verplichtingen voor bijmenging behouden:** De huidige EU-verplichtingen voor bijmenging van duurzame brandstoffen (SAF) mogen niet verder worden afgezwakt. Zet in op verhoging van het aandeel duurzame brandstoffen, waarbij palmolie en soja worden uitgesloten.

2. Klimaatrechtvaardigheid en ondersteuning van kwetsbare bestemmingen

De landen die het minst bijdragen aan klimaatverandering worden vaak het zwaarst getroffen. Klimaatrechtvaardigheid moet een centraal thema zijn in elk luchtvaartbeleid. Wij pleiten voor:

- **Loss and Damage Fund voor bestemmingslanden:** Dit fonds ondersteunt landen die zwaar getroffen worden door klimaatschade, zowel bij directe noodhulp als bij langetermijninvesteringen in klimaatweerbaarheid. Dit is cruciaal voor bestemmingslanden die afhankelijk zijn van toerisme, zoals eilanden in de Pacific of kustgebieden in Europa, Azië en Afrika.
- **Inclusieve besluitvorming:** Zorg dat gemeenschappen in bestemmingslanden betrokken worden bij beleid en profiteren van toerisme-inkomsten, bijvoorbeeld via belastingen die rechtstreeks naar lokale projecten gaan.
- **Frequent flyer-heffing:** Gegeven dat slechts 8% van de Nederlanders verantwoordelijk is voor 40% van de vluchten (wereldwijd is 1% van de bevolking verantwoordelijk voor 50% van de luchtvaartemissies), is het rechtvaardig om frequent-flyers meer te belasten.

3. Data en coördinatie voor effectieve beleidsvoering

Betrouwbare data en uniforme standaarden zijn belangrijk om de impact van de luchtvaart en toerisme transparant en eerlijk te maken. Wij stellen voor:

- **Uniforme standaarden in de EU:** Gebruik uniforme standaarden voor CO₂e-metingen in de sector. Werk daarvoor samen met Europese partners, zodat de luchtvaartemissies effectief gemonitord kunnen worden. Met uniforme data kan beleid beter worden ingezet, bijvoorbeeld door vluchten met relatief hoge uitstoot als eerste aan te pakken.
- **Systematische opname van luchtvaart in CO₂-budgetten:** Alleen dan kan de industrie verantwoording nemen voor de volledige ketenemissies. Neem ook de impact van contrails en andere klimaatopwarmende effecten door vliegen mee in metingen.

4. Innovatie en technologie

Technologie speelt een belangrijke rol in de verduurzaming van de luchtvaart. Wij pleiten voor:

- **Investeringen in duurzame alternatieven:** Stimuleer en investeer in innovaties zoals synthetische SAF, elektrische vliegtuigen en infrastructuur voor (nacht)treinen.
- **Scenario-tools en risicoprofielen:** Help bestemmingen anticiperen op klimaat effecten door middel van data-gestuurde scenario's en impactmodellen.

Conclusie

Bij Better Places geloven wij in het potentieel van toerisme als een 'force for good'. Onze strategie om CO₂-uitstoot per reiziger te reduceren en duurzamer reizen te promoten is slechts een druppel op de gloeiende plaat. Wij kunnen het niet alleen. Wij vragen beleidsmakers om de sector structureel onderdeel te maken van de transitie en met wetten en regelgeving ervoor te zorgen dat vervuilen niet meer loont. Met de juiste maatregelen kunnen we blijven reizen en onze planeet leefbaar houden voor huidige en toekomstige generaties.

Wij blijven graag in gesprek over hoe we deze enorme opgave kunnen uitvoeren.

Met vriendelijke groet,
Saskia Griep
Oprichter
Better Places